

téma: Integrace a problematika migrantů pohledem PČR v Královéhradeckém kraji

autorka: Adéla Syrovátková

vedoucí: Mgr. Tomáš Retka

Studentka A. Syrovátková si pro svou BP zvolila jednu z nejdiskutovanějších oblastí současné doby. Migrace cizinců se stala důležitou hybnou silou současného společenského dění. Je třeba ocenit, že studentka věnovala svou pozornost takto aktuálnímu tématu. Současně je možné očekávat, že antropologický výzkum mezi experty, kteří se s migrujícími cizinci setkávají během výkonu své profese, přinese k tomuto tématu mnohá cenná objasnění. Práce měla být postavena na vlastním výzkumu, a to v zajímavém prostředí – mezi policisty z oddělení pro cizince. Dalším důležitým zdrojem informací pro tuto práci jsou knihy a další média týkající se migrace a integrace cizinců. Ač se studentka snaží ve své práci svůj vlastní výzkum co nejvíce zviditelnit, je nutné podotknout, že právě výpisky ze zdrojů v práci silně převažují, a práce tak působí značně disproporčně. Tento dojem je umocněn skutečností, že se výzkumu zúčastnili pouze tři participanti z řad členů PČR a jeden student – dobrovolník mezi migranty. Bohužel, odpovědi studenta–dobrovolníka ani nenacházím uvnitř samotné práce, ale pouze v příloze, stojí tak vlastně mimo a není jasné, proč je k práci připojen a uvnitř práce zmiňován. Tuším, že se studentka nechala jeho zkušenostmi ve svém vlastním pohledu na migranty ovlivnit, nevím ovšem jak. Bohužel, toto nejsou jediné výtky. Další – vybrané jako nejzávažnější – následují:

1. **Studentka se snaží zodpovědět dvě základní výzkumné otázky, ale odpověď na první z nich nenacházím.** V rozhovorech s příslušníky PČR totiž nezjišťovala, jaké by mohli uvést faktory migrace, ale zda rozumí důvodům, kvůli nimž cizinci ze svých zemí původu migrují (což není možné zaměnit). Autorkou uváděné odpovědi na první otázku tedy jsou podle mne postaveny pouze na studiu literatury (viz kapitola 3), nevychází z analýzy rozhovorů, a není je možné prezentovat jako faktory, které uváděli příslušníci PČR (resp. v BP chybí takové argumenty, které by autorčiny závěry podpořily).
2. Pro tuto práci **je charakteristické, že se studentka až na výjimky nesnaží interpretovat vlastní zjištění**, většinou je jen mechanicky předkládá (cituje, parafrázuje). Místy **není ani jasné, je-li zdrojem rozhovor nebo jedna z knih** – konkrétně z textu nejcitovanějšího autora Z. Uherka (např. pravděpodobně parafrázovaná věta „Musíme zvážit hledisko na dělení migrace, na vynucenou či dobrovolnou.“ (s. 19). Před touto větou je odkaz na pana B., za ní věta s odkazem na Z. Uherka – z kontextu nevím, komu tuto větu přičíst – to by mělo být z textu jasné).
3. **Formálně** je práce na hraně – obsahuje **větší množství neoddiskutovatelných chyb** – nejen mluvnických (např. s. 13, 14, 17...), záměn slov (namísto bezprostředně píše „bezprodleně“ – s. 10), ale i stylistických – hovorově a velmi neobratně působí věta: „Tyto pojmy se zajímají o to, že pokud je znám důvod, proč lidé migrují, pochopí se také, kam budou lidé migrovat“ (s. 15). Seznam literatury není v předepsané podobě (není důsledně seřazen dle abecedy a publikace nejsou v kurzivě), navíc studentkou nejčastěji citované knihy s odkazem „Uherek 2008“ a „Uherek 2016“ nejsou v literatuře pod příjmením Z. Uherka, ale první je pod Korecká (a další) a druhá pod Günter ... (podobně i odkazovaný zdroj „varianty“ je ve zdrojích uveden jinak – konkrétně jako „Vzdělávací program varianty“).
4. K metodologii mám připomínku, že **není jasné, jak probíhaly rozhovory s policisty**, zda skupinově nebo individuálně, jaké otázky jim studentka pokládala a kolik setkání s nimi pro

svůj výzkum uskutečnila. Ukázka z rozhovoru na s. 22 na mne působí, jako kdyby studentka zkoušela policistu, zda je schopen definovat pojmy emigrace, reemigrace, kdo je uprchlík a kdo migrant apod., není mi ale jasné, jaký závěr z jeho odpovědí autorka vyvodila.

5. Poslední kapitola – 4.1. Škála etnocentrismu – působí (především vzhledem k tomu, že se o etnocentrismu v této BP dosud nepsalo a na tomto místě chybí příspěvní vlastního výzkumu) jako „appendix“ a současně je příkladem slabého úsilí studentky. Na tomto místě bych očekávala hlubší zamyšlení nad tématem a doklad o tom, jak téma etnocentrismu souvisí s jejími vlastními zjištěními. Na skoro třech celých stranách výpisků jsou údajně upravená (není jasné kým a jak) stereotypní vyjádření o Židech, Černoších a Ostatních menšinách. Chybí zde však propojení s vlastním výzkumem – autorčino vyjádření „tato škála je skvělá zajímavost“ na mne působí jako příliš slabý a nepřesvědčivý argument, proč tímto způsobem natáhnout vlastní práci (neboť tak tato kapitola nakonec vyznívá). Při tom ale potenciál by tato kapitola měla velice významný.

A proto se na autorku obracím s otázkou

1- Mohla byste uvést příklad vyjádření příslušníka PČR, s nímž jste se v rozhovoru setkala a v němž se projevilo etnocentrické vyjádření?

Zde následují další otázky pro diskusi:

- 2- V čem spatřujete rozdíly ve zkušenostech studenta-dobrovolníka a policistů ze setkávání s dobrovolníky?**
- 3- Jak jste se rozhodovala o způsobu anonymizace policistů? Uvádíte je pod pseudonymními iniciálami či pod iniciálami jejich skutečných příjmení? Informovala jste účastníky výzkumu o zvoleném způsobu anonymizace? Jste si jistá, že je čtenáři znalí prostředí hradecké policie nemohou dle dalších dat jako doby jejich služby, dle hodnosti apod. poznat?**
- 4- Jaký poznatek byste ze svého výzkumu vyzdvihla jako nejzajímavější?**

Vzhledem k tomu, že cílem práce bylo „přiblížit pohledy policistů“ na problematiku migrantů a jejich integraci, je možné konstatovat, že aspoň do jisté míry byl tento cíl splněn. Studentka prokázala, že je schopna naplánovat a samostatně zrealizovat vlastní výzkum, získat pro svou práci spolupráci informantů, výzkum vyhodnotit (byť průběžně nestanovuje nejvhodnější metody, resp. otázky z rozhovorů se míjejí s otázkami výzkumnými, a k dokončení výzkumu přistupuje spíše intuitivně než pomocí promyšlené a dobře naplánované metody analýzy odpovědí). Studentka čerpala (až na některá již zastaralá data statistické povahy) z relevantních zdrojů. Předkládaná práce, až na již zmíněná slabší místa, nakonec (přimhouřím-li obě oči) rámcově odpovídá požadavkům kladeným na BP. K aktuálnímu tématu přináší poznatky z vlastního výzkumu i z četby, v nichž si zájemci (např. další studenti zaměřeni na stejnou oblast) mohou nalézt podnětné informace. Současně ale konstatuji, že studentka dostatečně nevyužila vlastní potenciál. Vzhledem k tomu a dalším výše uvedeným výtkám hodnotím práci jako přijatelnou, ale spíše slabší.

Závěr:

Práci A. Syrovátkové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit na pomezí D a E v závislosti na průběhu obhajoby a úrovni studentčinyh odpovědí na položené dotazy.

Lada Viková

V Pardubicích 14. 1. 2019